

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Βιέννης (11-12/12/98)

1. Διεύρυνση

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εξετασθεί η πορεία της ενταξιακής διαδικασίας των ένδεκα υποψηφίων χωρών (Κύπρος και δέκα υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης), η θέση της Τουρκίας στην ευρύτερη διαδικασία της διεύρυνσης και ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης, στο πλαίσιο της διεύρυνσης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει, ήδη, υποβάλει, σύμφωνα με τα Συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων του Λουξεμβούργου και του Κάρντιφ, τις Εκθέσεις αξιολόγησης για τις υποψήφιες χώρες και την Τουρκία, ενώ από την πλευρά της η Αυστριακή Προεδρία, υποβάλει, με δική της ευθύνη, λόγω μη υιοθέτησης του κειμένου από το σύνολο των Κ-Μ, σχετική Έκθεση προόδου.

Συγχρόνως το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων ενέκρινε στις 7-12-98 και θα υποβάλει κείμενο συμπερασμάτων για την πορεία της διαδικασίας της διεύρυνσης.

Ως προς το θέμα της ενταξιακής διαδικασίας επισημαίνεται ότι έχουν, ήδη, ξεκινήσει, με απόφαση του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 9-11-98, οι ουσιαστικές διαπραγματεύσεις με τις έξι χώρες του πρώτου ενταξιακού κύματος (Κύπρος, Πολωνία, Ουγγαρία, Τσεχία, Σλοβενία, Εσθονία) σε επτά Κεφάλαια (Έρευνα, Τηλεπικοινωνίες και Τεχνολογίες Πληροφορικής, Παιδεία και Επαγγελματική Εκπαίδευση, Γλωσσισμός και Οπτικοακουστικά, Βιομηχανική Πολιτική, Μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ΚΕΠΠΑ). Για τις υπόλοιπες πέντε χώρες του δεύτερου ενταξιακού κύματος (Βουλγαρία, Ρουμανία, Λεττονία, Λιθουανία, Σλοβακία) το Συμβούλιο αποφάσισε να περάσει από το πολυμερές στο διμερές επίπεδο εξέτασης του κοινοτικού κερτημένου (screening) από τον Ιανουάριο του 1999. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βιέννης δεν αναμένεται να τεθεί το θέμα της έναρξης ουσιαστικών ενταξιακών διαπραγματεύσεων με χώρες του β' ενταξιακού κύματος. (κυρίως με τη Λεττονία και δευτερευόντως με τη Λιθουανία και τη Σλοβακία), στα Συμπεράσματα όμως του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων της 7-12-98 καταγράφεται η πρόοδος, που έχουν σημειώσει οι χώρες αυτές, για την εκπλήρωση των πολιτικών και οικονομικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης και αφήνεται ανοικτό το θέμα της έναρξης των διαπραγματεύσεων, με νεώτερη απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (πιθανά επί Φινλανδικής Προεδρίας το Δεκέμβριο του 1999).

Στο πλαίσιο αυτό η χώρα μας πέτυχε να συμπεριληφθεί στα Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7-12-98 και αναφορά στη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, σε μια προσπάθεια να δοθεί θετικό μήνυμα και στις χώρες αυτές για τη συνέχιση των μεταρρυθμίσεων και την εκπλήρωση των κριτηρίων, παρά τα προβλήματα και τις καθυστερήσεις, που επισημαίνονται στις σχετικές αξιολογητικές Εκθέσεις της Επιτροπής. Στόχος μας είναι το θετικό αυτό μήνυμα να επαναβεβαιωθεί στη Βιέννη.

Η ενταξιακή πορεία της Κύπρου συνεχίζεται ομαλά, όπως απέδειξε και η Διακυβερνητική Διάσκεψη της 10-11-98, σύμφωνα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου και το χρονοδιάγραμμα που έχει τεθεί και ανεξάρτητα της πορείας επίλυσης του πολιτικού προβλήματος. Είμαστε έτοιμοι να αντιμετωπίσουμε στη Βιέννη οποιαδήποτε προσπάθεια επιχειρηθεί, άμεσα ή έμμεσα για τη διασύνδεση της ενταξιακής πορείας και της ένταξης της Κύπρου στην Ε.Ε., με την προηγούμενη επίλυση του πολιτικού προβλήματος.

Σχετικά με την Τουρκία έγινε προσπάθεια στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της 7-12-98 να αναγνωρισθεί στα Συμπεράσματα ως υποψήφια χώρα. Η προσπάθεια αυτή απετράπη μετά την έντονη αντίδραση της Ελλάδας. Το τελικό κείμενο συμπερασμάτων διακρίνει σαφώς την Τουρκία από τις υποψήφιες χώρες. Δεν θα πρέπει όμως να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο να επανέλθουν ορισμένα Κ-Μ στη Βιέννη και να θέσουν εκ νέου το ζήτημα αυτό, επιδιώκοντας τη συμπερίληψη της Τουρκίας στις υποψήφιες χώρες. Έχουμε υποστηρίξει, επανειλημμένα, ότι η Τουρκία είναι επιλέξιμη (eligible) χώρα, συμμετέχει στην ευρύτερη διαδικασία της διεύρυνσης, σύμφωνα με τα Συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων του Λουξεμβούργου και του Κάρντιφ, δεν μπορούμε όμως να αποδεχθούμε την προσπάθεια της διολίσθησης σε μια de facto αναγνώριση της υποψηφιότητάς της, μέσω της επιχειρούμενης "εποικοδομητικής ασάφειας" στις διατυπώσεις. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν δύο σαφώς διακριτές διαδικασίες, της ένταξης και της διεύρυνσης. Η Τουρκία δεν συμπεριλαμβάνεται, ως υποψήφια στη διαδικασία της ένταξης για δεν πληροί τα πολιτικά και οικονομικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις που έχει θέση η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η επιχειρούμενη από ορισμένους εταίρους μας αλλαγή του πλαισίου των σχέσεων με την Τουρκία, όπως αυτό έχει καθορισθεί από την Ε.Ε., στέλνει λάθος μηνύματα και ουσιαστικά συμβάλλει στη συνέχιση της αδιάλλακτης πολιτικής της.

Το ουσιαστικό πολιτικό πρόβλημα που είναι ο σεβασμός από την Τουρκία των κριτηρίων που έχει θέσει η Ε.Ε., δεν μπορεί να επιλυθεί με λεκτικές ακροβασίες, προκειμένου να χαρακτηριστεί υποψήφια. Το ζήτημα δεν είναι να ικανοποιηθεί ανέξοδα η Τουρκία, αλλά να πεισθεί και να προσαρμόσει την πολιτική της στα ευρωπαϊκά δεδομένα.

Αυτό είναι το πιο ξεκάθαρο και ειλικρινές μήνυμα που πρέπει να σταλεί από εκείνους που ενδιαφέρονται πραγματικά για την ενδυνάμωση της ευρωπαϊκής προοπτικής της Τουρκίας. Σχετικά με τη χρηματοδοτική συνεργασία Ε.Ε. - Τουρκίας η χώρα μας έχει εκφράσει την αντίθεσή της στις προτάσεις της Επιτροπής και θα επαναλάβει εφόσον τεθεί το θέμα στη Βιέννη, τις θέσεις της.

Τέλος, ως προς την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, αυτό που υποστηρίζουμε είναι ότι θα πρέπει να μείνει ανοικτή η προοπτική για τη συμμετοχή και άλλων ευρωπαϊκών χωρών, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Λουξεμβούργου.

Αυτή η προσέγγιση πετύχαμε να αποτυπωθεί στα Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 7-12-98, παρά την προσπάθεια να περιορισθεί η συμμετοχή στις υποψήφιας για ένταξη χώρες, συμπεριλαμβανομένης σε αυτές της Τουρκίας, και θα την υποστηρίξουμε και στη Βιέννη.